

СЕРТИФІКАЦІЯ КОСМЕТИЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ ЯК ОСНОВНА ДЕТЕРМІНАНТА ЇЇ БЕЗПЕКИ ТА ЯКОСТІ

Носуля О.Є., магістрант

Чаплигіна А.О., магістрант

Сорокіна С.В., канд. техн. наук, доц.

Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

Ринок косметики та засобів гігієни є одним з найпрогресивніших ринків. Навіть у період економічної кризи він продовжує зростати. Зараз цей ринок становить менше 1% від загального прибутку всіх виробничих галузей України. Але він має великі перспективи, що підтверджуються швидкими темпами росту (щорічно на 6,4%) світового ринку косметики та засобів гігієни.

Одночасно зі стрімким ростом косметичної індустрії і збільшенням попиту на косметичну продукцію та косметологічні послуги в Україні виникає проблема недостатнього правового регулювання в цій галузі.

Основним документом, який регулює склад та обіг косметичної продукції в Україні, є Державні санітарні правила та норми 2.2.9.027-99 «Санітарні правила та норми безпеки продукції парфумерно-косметичної промисловості». Законодавство, яке встановлює правила надання косметологічних послуг, застаріло і не відповідає поточним вимогам цієї швидко розвиваючої галузі. Багато національних та міжнародних стандартів та норм не оновлювалися, і в них відсутні норми щодо безпечності косметичної продукції, а також не встановлені чіткі правила контролю за розробкою, виробництвом і обігом косметичної продукції. Це призвело до поширення стрімкою динаміки реалізації фальсифікованої косметики на українському ринку. Україна вважається другою країною у світі за обсягом продажу фальсифікованої косметики, слідуючи за Китаєм. Спеціалісти вважають, що цей показник може досягати 60% на внутрішньому ринку зазначених товарів. Крім того, серйозними проблемами в косметичній галузі є маніпулювання законодавчими актами зі сторони виробників, порушення вимог щодо маркування, безладна реалізація продукції та введення споживача в оману.

У відповідності до угоди про асоціацію з ЄС Україна імплементує та узгоджує законодавчі вимоги, в тому числі в сфері безпечності та якості продукції для споживачів. Так, Кабінетом Міністрів був розроблений та затверджений Технічний регламент на косметичну продукцію, відповідно до якого великий перелік товарів,

який раніше перевірявся виключно на дотримання санітарно-гігієнічних вимог тепер має відповідати значно жорсткішим вимогам. Регламент вступає в силу вже у серпні 2024 року, тож вся косметична продукція, яка імпортується або виробляється в Україні до цього терміну має отримати належну документацію.

В Україні процедура сертифікації косметики регулюється та здійснюється через Міністерство охорони здоров'я України. Для того, щоб косметичний засіб було можливо ввести на український ринок та продавати його в Україні, необхідно підтвердити відповідність виробника та продукції вимогам Технічного регламенту. При цьому, засіб повинен пройти обов'язкову оцінку безпечності, мати належну документацію на склад, мати відповідальну особу в Україні на таку продукцію, а також пройти процедуру нотифікації.

Процес сертифікації косметики включає в себе: формування файлу косметичного продукту (визначення складу косметичного продукту, його передбачувані функції); проведення ряду досліджень та випробувань з метою визначення якості та безпеки засобу, його вплив на людину; формування звіту про безпечність косметичного продукту; оцінка маркування та підтвердження відповідності етикеток вимогам законодавства; визначення відповідальної особи та нотифікація косметики у Міністерстві охорони здоров'я.

Сертифікація косметичних засобів в Україні є обов'язковою для всіх виробників, а також імпортерів, які планують продавати свою продукцію в країні. Без сертифіката косметичний засіб не може бути поставлений в торговельній мережі, а виявлення продукції без належної сертифікації може бути повністю вилучений з обігу за рахунок такого імпортера або виробника.

Окрім того, передбачається, що відповідність косметичного засобу вимогам законодавства та його безпеку перевіряється не тільки на етапі сертифікації, але й в процесі контролю за якістю косметичних засобів, які вже знаходяться на ринку. В будь-який момент Держлікслужба, яка визначена органом державного ринкового нагляду для косметики, може запитати у Відповідальної особи повний перелік документації, а у випадку її відсутності на розповсюджувача будуть накладені значні штрафи. Також, споживачі мають право вимагати від виробника чи продавця косметичного засобу сертифікат відповідності, який підтверджує безпеку та якість продукту.

Отже, сертифікація косметики в Україні є важливим етапом у забезпеченні безпеки та якості косметичних засобів на ринку. Цей процес дозволяє захистити права споживачів та забезпечити їм доступ до безпечних та якісних косметичних засобів.